

คู่มือ
การประกัน
คุณภาพการศึกษา
สำหรับอาจารย์

จัดทำโดย งานประกันคุณภาพการศึกษา
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำถามที่พบบ่อย (FAQ)

- ◆ อาจารย์เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพของคณะอย่างไร?
- ◆ คณะฯ ทำประกันคุณภาพเองไม่ได้หรือ?
- ◆ อาจารย์สอนอย่างเดียวไม่ได้หรือ?
- ◆ หลักฐานในการประกันคุณภาพมีอะไรบ้าง? หากมีแล้วจะอย่างไรดี?
- ◆ ตัวบ่งชี้มีเยอะแยะไปหมด ดูไม่รู้เรื่อง จะอย่างไร?
- ◆ เมื่อได้รับทุนทำวิจัยจากภายนอกต้องแจ้งคณะ?

คำถาม 108 เหล่านี้มักได้ยินกันอยู่เสมอ
หลายคนยังไม่ได้คำตอบ
ลองพลิกเข้าไปดูในเล่มกันหน่อยเป็นไร

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป แม้จะมีบางท่านที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่บ้าง แต่คงไม่ทั้งหมด และในเมื่อหน่วยงานที่เป็นผู้สั่งให้ทำประกัน คุณภาพคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ส.ก.อ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ต่างผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเข้ามาตรวจการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของคณะฯ ไม่ยอมยกเลิกรการทำประกันคุณภาพการศึกษา และมีแต่จะทำให้เข้มงวดและยากมากขึ้นเรื่อยๆ พวกเราในฐานะผู้หนึ่งในภาควิชาและคณะฯ ก็ต้องทำใจยอมรับ และควรจัดหาเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ภาควิชาและคณะฯ ต้องการเพื่อนำมาใช้ในการประกันคุณภาพของคณะฯ ของเราด้วย

บางคนเห็นว่าการทำงานประกันคุณภาพไม่ได้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์หรือโทษใดๆ เพราะทำแล้วก็แล้วกันไป ที่ทำได้คะแนนพอใช้ ดี หรือดีมาก ก็ไม่เห็นว่าจะเกิดผลอะไรตามมา ความจริงแล้วผลที่เกิดขึ้นนั้นกระทบต่อภาควิชาและคณะวิชาโดยตรง เพราะการประกันคุณภาพเป็นการสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของภาควิชา และคณะให้เป็นที่ไปตามนโยบาย เป้าหมาย และระดับ

คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยหน่วยงานต้นสังกัด และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกที่ สมศ. จะเข้ามาติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานของเราอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกๆ 5 ปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย

ดังนั้น การทำประกันคุณภาพจึงมีผลต่อภาควิชา และคณะวิชาโดยตรง ที่เห็นได้ชัดก็คือช่วยให้ประเมินตนเองได้ว่า มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต การบริหารจัดการ การอุดมศึกษา และการสร้างและพัฒนาสังคม ฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ของหน่วยงานอยู่ในระดับใด บัณฑิตนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือ ผลลัพธ์เป็นอย่างไร จะได้จัดการแก้ไขให้ได้ตาม มาตรฐาน ซึ่งเป็นเพียงระดับต่ำสุดของสิ่งที่ควรจะดีที่สุด ได้อย่างไร หากเรารู้ว่าคณะของเรายังไม่ได้มาตรฐาน ระดับดีหรือดีมากก็ควรจะช่วยกันปรับปรุง แทนที่จะคิดว่า ไม่ใช่เรื่องที่เราควรทำ หรือเดี๋ยวคนอื่นก็ทำ เพราะว่า ใครคนใดคนหนึ่งไม่สามารถพัฒนาให้ การประกัน คุณภาพการศึกษาของภาควิชาและคณะวิชาของเรา ดีขึ้นมาได้ หากเราทั้งหมดไม่ร่วมมือกัน

ผลการประกันคุณภาพการศึกษาที่เผยแพร่สู่ สาธารณชนยังจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่ว่าผู้ปกครองและ นักเรียนที่จะมาใช้บริการของเรานั้นจะมีความเชื่อมั่นใน การจัดการศึกษาของหน่วยงานของเราหรือไม่ เมื่อ เปรียบเทียบกับหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยอื่น และใน ระยะยาว ผลดังกล่าวนี้จะชี้ชะตาภาควิชาและคณะวิชา ของเราได้อย่างแน่นอน

จะเป็นอย่างไรหากมาตรฐานของเรายังอยู่ในระดับพอใช้ ในขณะที่คณะในมหาวิทยาลัยอื่นที่จัดการเรียนการสอนแบบเดียวกับเราอยู่ในระดับดีหรือดีมาก

แรกๆ อาจจะยังไม่รู้สึกว่ามีบริการน้อยลง แต่นานๆ ไปการหยุดนิ่งอยู่กับที่ก็เท่ากับการถอยหลัง เพราะสถานศึกษาอื่นเขาอาศัยมาตรฐานการประกันคุณภาพแข่งเราไปไกลแล้ว

เราจึงควรเตรียมพร้อมสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาที่นับวันจะทวีความสำคัญมากขึ้น อย่่ามองข้ามหรือรำคาญใจ เพราะอาจารย์ ภาควิชา และคณะวิชาต้องร่วมทางกันไปกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

อาจารย์ควรทำอย่างไรเพื่อช่วยภาควิชา
และคณะวิชารับการประกันคุณภาพการศึกษา
ทั้งภายในและภายนอก?

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จากองค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน กำหนดไว้ชัดเจนถึงการมีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้คำอธิบายว่าจะต้องจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมและยืดหยุ่นตลอดจนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างเฉพาะตัวของนักศึกษา เช่น เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าวิจัยอิสระ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ การจัดทำโครงการ มีการเรียนการสอนทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และมีห้องสมุดและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอสำหรับนักศึกษาจะหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง

ดังนั้น ในการเรียนการสอนจึงควรจัดรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งต่อไปนี้เมื่อจัดทำแผนการสอน

1. **การเรียนรู้จากกรณีปัญหา (Problem-Based Learning)** ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเป็นผู้คิด ดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์

เลือกแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ

2. การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individual Study) โดยมีเทคนิคต่างๆ ให้เลือกคือ

a. เทคนิค Concept Mapping เป็นการตรวจสอบความคิดของผู้เรียนว่าเข้าใจ สิ่งที่เรียนอย่างไร และแสดงเป็นภาพ

b. เทคนิค Learning Contracts เป็นสัญญาที่ผู้เรียนกับผู้สอนร่วมกันกำหนด เพื่อเป็นหลักว่าจะเรียนอะไร อย่างไร ใช้เกณฑ์ใดประเมิน

c. เทคนิค Know-Want-Learned ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำเสนอหน้าชั้น และอาจมีการทดสอบผู้ฟังด้วย

d. เทคนิค Group Process ผู้เรียนได้ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

3. การเรียนรู้แบบสรคณนิยม (Constructivism) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยอาศัยประสบการณ์ชีวิต เพื่อค้นหาความจริงโดยเน้นการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และสร้างความรู้โดยปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม

4. การเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (Self-Study) ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบคน แบบค้นพบ แบบแก้ปัญหา เป็นต้น

5. การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-Based

Learning) ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทุกด้าน ทั้งฝึกปฏิบัติจริง ฝึกทักษะสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ ทักษะการคิดขั้นสูง โดยอาจารย์ และคณะวิชาร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชนรับผิดชอบการเรียนการสอนร่วมกัน

6. การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ (**Research-Based Learning**) ใช้วิธีวิจัยเป็นวิธีสอนให้ผู้เรียนและผู้สอนทำโครงการวิจัย โดยให้ผู้เรียนศึกษาวิธีวิจัยของอาจารย์ผู้สอน และนักวิจัยชั้นนำในศาสตร์นั้น และใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน

7. การเรียนรู้ที่ใช้วิธีสร้างผลงานจากการ ตกผลึกทางปัญญา (**Crystal-Based Approach**) ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ความคิดด้วยตัวเอง จากการรวบรวมทำความเข้าใจ สรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์จากการศึกษาดวยตนเอง

ในการเขียนประมวลการสอน ขอให้อาจารย์ใช้ฟอร์มการเขียนประมวลการสอนของคณะอักษรศาสตร์ โดยติดต่อได้ที่กองบริการการศึกษา

จรรยาบรรณวิชาชีพของคณาจารย์

เรามักจะงงงวยเมื่อได้ยินคำว่าจรรยาบรรณวิชาชีพของคณาจารย์ ส่วนหนึ่งเพราะคิดว่าเรามีอยู่แล้ว แต่ไม่ได้นำจรรยาบรรณของเราออกมาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนและเข้าใจร่วมกัน แต่เป็นไปในลักษณะต่างคนต่างมี

คำถามคือจรรยาบรรณวิชาชีพของอาจารย์มีอะไรบ้าง

1. พึงประพฤติตนให้เหมาะสมกับสถานภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป
2. พึงสอนศิษย์อย่างเต็มที่ ตรงต่อเวลา และเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ช่วยเหลือและปฏิบัติต่อศิษย์อย่างมีเมตตาและเป็นธรรม
3. พึงอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และวินัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่นักศึกษาอย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ
4. พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกและความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต

5. พึงส่งเสริมสนับสนุนบรรยากาศแห่งเสรีภาพทางวิชาการโดยปราศจากความครอบงำจากอิทธิพลหรือผลประโยชน์ใดๆ

6. พึงปฏิบัติหน้าที่วิจัยตามจรรยาบรรณของนักวิจัยในประกาศของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

7. พึงศึกษาหาความรู้ วางแผนพัฒนาตนเอง พัฒนางานวิชาการให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ

8. พึงสร้างและส่งเสริมความสามัคคีให้หมู่คณะ และมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนามหาวิทยาลัย ชุมชน และประเทศไทย

9. พึงละเว้นจากการนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนและต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือจ้างวานใช้ผู้อื่นให้ทำผลงานให้ หรือนำผลงานของผู้อื่นเพื่อนำไปใช้ในการขอตำแหน่งหรือเลื่อนตำแหน่งหรือการอันมิชอบ ด้วยประการใดๆ

10. ต้องไม่ใช้หลักวิชาการที่ไม่ถูกต้องในการปฏิบัติวิชาชีพ ส่งผลให้ศิษย์ ผู้รับบริการ ประชาชนเกิดความเสียหาย

11. ต้องไม่ใช้ความรู้จากวิชาชีพหรืออาศัยองค์ความรู้ วิชาชีพแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

หากละเมิดจะมีบทลงโทษอย่างไรบ้าง?

ตักเตือน
หรือ

สั่งให้ทำให้ถูกต้อง
ภายในเวลาที่กำหนด
หรือ

ทำทัณฑ์บน

และเมื่อทำแล้วจะมีการบันทึก
ไว้ในประวัติเป็นหลักฐาน

ที่มา: (ร่าง) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากร
ว่าด้วยจรรยาบรรณของบุคลากรในมหาวิทยาลัย

นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่าได้รับรางวัล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.12 กำหนดให้แจ้งจำนวนนักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ที่ได้รับประกาศเกียรติคุณยกย่องในด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม กีฬา สุขภาพ ศิลปะและวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมในระดับชาติ หรือนานาชาติ

ดังนั้น หากอาจารย์ทราบว่านักศึกษาหรือศิษย์เก่าคนใดได้รับรางวัล ขอให้แจ้งมายังงานประกันคุณภาพการศึกษาของคณะฯ โดยแนบหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วย

อาจารย์ได้รับรางวัล

หากอาจารย์ได้รับรางวัลหรือประกาศเกียรติคุณยกย่องจากต่างหน่วยงาน เช่น หน่วยงานของรัฐในระดับกระทรวง กรม หรือจังหวัด หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เป็นองค์กรทางวิชาการหรือวิชาชีพ หรือเป็นองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวกับประเภทของรางวัลที่มอบ

อย่ารอช้า! โปรดแจ้งมาที่งานประกันคุณภาพ

งานวิจัยของอาจารย์

งานวิจัยเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการประกันคุณภาพ ลักษณะของงานวิจัยคือกระบวนการค้นหาคำตอบของปัญหาหรือการเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ตลอดจนการประดิษฐ์คิดค้นที่ผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้าหรือทดลอง วิเคราะห์และตีความข้อมูล ตลอดจนสรุปผลอย่างเป็นระบบ

อะไรบ้างที่เกี่ยวกับงานวิจัยที่อาจารย์ต้องแจ้งงานประกันคุณภาพการศึกษา

- เงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในและภายนอกสถาบัน

ต้องแจ้งจำนวนเงินจากแหล่งทุนในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งหน่วยงานภาคเอกชน ต้องแจ้งระยะเวลาในการทำวิจัย ต้องแจ้งรายชื่อผู้ร่วมทำวิจัย

- งานวิจัย บทความวิจัย หรือบทความวิชาการที่ผลิตขึ้นโดยใช้หลักของการวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์

เผยแพร่ ทั้งในวารสารระดับชาติและนานาชาติ
บทความที่ได้รับการนำเสนอในการประชุมหรือสัมมนา
วิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ **ไม่ใช่บทความย่อ**
สำหรับบทความที่ได้รับการคัดเลือก ตีพิมพ์รวมเล่มใน
Proceeding

- บทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิงใน referred
journal หรือฐานข้อมูลระดับชาติหรือนานาชาติ

อาจารย์ที่เขียนหนังสือหรือตำราสามารถนำไป
จดลิขสิทธิ์และแจ้งลิขสิทธิ์ได้
และหากต้องการให้คณะฯ
นำผลงานของอาจารย์ไปจดลิขสิทธิ์ก็ยินดีทำให้
แต่ต้องเตรียมหลักฐานให้พร้อม
สนใจติดต่อ งานประกันคุณภาพการศึกษา

บริการวิชาการแก่สังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 กำหนดให้อาจารย์ มีภาระงานด้านบริการทาง วิชาการแก่สังคม และดำเนินงาน ตามภาระงาน ที่คณะวิชากำหนด

ดังนั้น การบริการวิชาการแก่สังคมจึงเป็นภาระงาน ที่ต้องทำ ไม่เฉพาะแต่งานสอนเท่านั้น

ภาควิชาที่กำหนดการให้บริการวิชาการแก่สังคม เอาไว้ในแผนของภาควิชา ต้องปฏิบัติให้ได้ตามแผน หากปฏิบัติไม่ได้ หรือเปลี่ยนใจภายหลัง และนำงบประมาณไปแปลงเป็นอย่างอื่นจะได้หรือไม่?

เรื่องการปฏิบัติไม่ได้ และการแปลงงบประมาณ เป็นเรื่องของภาควิชา แต่สิ่งที่ไม่ทำจะกระทบต่อการ ประกันคุณภาพของภาควิชาและกระทบต่อคณะวิชา เพราะเท่ากับภาควิชากำหนดตัวบ่งชี้ที่ปฏิบัติไม่ได้ ทำให้เสียคะแนนไปเปล่าๆ

การให้บริการวิชาการแก่สังคมคืออะไร

คือกิจกรรมหรือโครงการให้บริการแก่สังคมภายนอก คณะวิชาหรือเป็นการบริการที่จัดในคณะวิชา ที่มี บุคคลภายนอก เข้ารับบริการ

เมื่อจัดกิจกรรมหรือโครงการอย่าลืมต้องมี วัตถุประสงค์ งบประมาณ ระยะเวลา กลุ่มผู้เข้ารับ บริการ และผลการ ประเมินกิจกรรม

ข่าวดี!!!!

โครงการหรือกิจกรรมเดียวกัน หากดำเนินการกับกลุ่มคนที่แตกต่างกัน สามารถนับซ้ำได้

กรรมการวิชาการคือใคร?

กรรมการร่างหลักสูตร กรรมการประเมินหลักสูตร กรรมการประเมินผลงานวิชาการ หรืออยู่ในกองบรรณาธิการของวารสารวิชาการต่างๆ กรรมการประชุมวิชาการที่มีลักษณะการจัดเป็นประจำ กรรมการประจำของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอก

กรรมการวิชาชีพคือใคร?

กรรมการในสมาคมวิชาชีพต่างๆ ที่ปรึกษาระดับสูงของประเทศที่ได้รับเลือกหรือได้รับมอบหมายให้ร่วมเป็นคณะทำงานหรือคณะดำเนินการเพื่อพัฒนางานวิชาการหรือวิชาชีพนอกสถาบัน

ภาระงานของอาจารย์

ภาระงานของอาจารย์ตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยมี 4 ด้านคือ

1. การสอน โดยเน้นที่การสอนในคณะวิชาที่ตนสังกัดก่อนและเน้นที่งานประจำก่อน

2. การวิจัย

3. การให้บริการวิชาการแก่สังคม

4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

และเพื่อร่วมมือกันพัฒนาคณะวิชาให้เกิดความก้าวหน้าจึงควรมีภาระงานเพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่งคือ

5. การร่วมมือขับเคลื่อนให้ภาควิชาและคณะวิชาดำเนินการไปได้